

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120201008
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120201008.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: A. Z., nar.: XX.XX.XXXX, U. XX, XXX XX U., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: U. K. P., P., so sídlom U. XX, XXX XX Q., I.: XXXXXXXX, právne zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., IČO: 47233516, so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie 300 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 13Csp/12/2020-34 zo dňa 29.04.2022, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo výroku o vyhovení žalobe v časti a nároku na náhradu trov konania.

II. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd I. inštancie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto:
„Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 50,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobca m á n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vychádzajúc z prisúdenej sumy s tým, že o ich výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal, aby súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť mu primerané finančné zadostučinenie vo výške 300,- eur a náhradu trov konania.

Ďalej uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12Csp/203/2017 si žalobca ako spotrebiteľ uplatnil voči žalovanému nárok na určenie, že ním označený úver je bezúročný a bez poplatkov, ako aj nárok na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, a bo úspešný. Nárok si uplatňoval prostredníctvom advokáta, pričom Okresný súd Prešov v uvedenej veci rozhodol rozsudkom č.k. 12Csp/203/2017-58 zo dňa 15.01.2019 tak, že žalobcovi vyhovel a určil (výrok I.), že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX je bezúročný a bez poplatkov, ďalej určil (výrok II.), že zmluvná podmienka - Poplatok za poskytnutie úveru: 57 EUR, uvedená v bode 6 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným, je neprijateľná, že (výrok III.) zmluvná podmienka uvedená v čl. I., bod. 7.1. Dohody o poskytnutí služieb č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX k Zmluve o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným v znení: „Zákazník sa zaväzuje, že za uzatvorenie Dohody zaplatí mesačne Poskytovateľovi odplatu vo výške 2,54 % zo sumy schváleného úveru zníženej o sumu poplatku za poskytnutie úveru. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odplatu v pravidelných mesačných

splátkach, ktorá bude uvedená spolu so splátkami úveru a úrokov za úver v Oznámení Veriteľa o schválení úveru dlžníkovi.“, je neprijateľná, a súčasne (výrok IV.) žalobcovi priznal vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poukázal na to, že žalobca svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil len svojou úspešnosťou v konaní o určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv, keď svoje práva musel brániť podaním pôvodnej žaloby. Žiadne okolnosti, ktoré by bližšie odôvodňovali ním uplatnenú výšku zadosťučinenia však neuviedol. Žalobca neuviedol žiadne bližšie okolnosti predchádzajúce uplatneniu práva na súde (v konaní vedenom pod sp. zn. 12Csp/203/2017), zohľadňujúce napr. jeho neúspešnú reklamáciu alebo predsúdne upozornenie na porušenie práva, ktoré by osobitne zvýrazňovali potrebu podania žaloby (že žalovaný pred súdnym konaním nedbal na jeho výhrady), pre ktoré podal žalobu, resp. ako uviedol, svoje práva musel brániť v pôvodnom konaní (podaním žaloby), a ani či konanie žalovaného a následné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jeho súkromnom a spoločenskom živote. Uzavrel, že žalobca (zastúpený advokátom) netvrdil a nepreukázal také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia v ním požadovanej výške 300,- eur. Za primeranú výšku zadosťučinenia tak považoval základnú sumu maximálne 50,- eur tak, ako ju v obdobných prípadoch priznáva aj Krajský súd v Prešove (napr. v rozsudku sp. zn. 9CoCsp/49/2020, 17CoCsp/32/2020), a v prevyšujúcej časti preto žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 a § 262 Civilného sporového poriadku.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Uviedol, že v konaní žalobca neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodnili výšku finančného zadosťučinenia v sume 300 eur, ale ani 50,- eur. Žalobca v konaní neuvádzal žiadne skutočnosti, ktoré by tvrdý nárok preukazovali. V konaní neboli dokázané žiadne také okolnosti, ktoré by sumu 50,- eur ako sumu primeraného zadosťučinenia preukazovali. V prejednávanej veci žalobca neuviedol nič konkrétne, žiadne konkrétne skutkové okolnosti svedčiace o výške tvrdeného nároku. Nejde teda o situáciu, kedy by súd vyhodnotil žalobcom tvrdené skutočnosti inak. V tomto prípade ide o situáciu, kedy súd rozhodoval pri absencii akýchkoľvek skutkových tvrdení, ktoré by odôvodňovali tvrdý nárok, a teda pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania by sa nemalo vychádzať len z pravidla, že nárok žalobcu bol do základu daný a o výške sa rozhoduje na základe úvahy súdu. V prejednávanej veci rozhodnutie súdu ale nie je založené výlučne na jeho úvahe, ale aj na neunesení bremena tvrdenia a dôkazného bremena žalobcu o konkrétnych skutkových okolnostiach. Bol toho názoru, že nie je možné na rozhodovanie o náhrade trov nazerať spôsobom, že výška plnenia závisela od úvahy súdu. Postup žalobcu v konaní vedie k tomu, že žalobca nemá žiadnu procesnú zodpovednosť za to, aké skutočnosti v žalobe uvedie a preukáže, lebo vždy sa bude spoliehať na úvahu súdu o výške plnenia s istotou náhrady trov konania. Takýto prístup však potom popiera princíp zodpovednosti pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na nové konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Žalobca vo vyjadrení k odolaniu žalovaného poukázal na judikatúru súdov SR v obdobných veciach a uviedol, že princípom a zmyslom konania o priznaní PFZ je ako sankcionovať dodávateľa, tak aj zadosťučiniť spotrebiteľovi. Celé posudzovanie primeranosti výšky finančného zadosťučinenia vychádza z okolností týkajúcich sa základného konania, o ktorých má konajúci súd zo svojej činnosti vedomosť. Navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%..

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

5. Pokiaľ žalobkyňa nepodala odvolanie tak vychádzajúc z princípu zákazu reformatio in peius potom vo vyhovujúcom výroku odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o zistené skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na (výstižné, správne a presvedčivé) odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov

súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

6. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), upravujúce práva spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak sa na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za porušenie zodpovedá.

7. Cieľom finančného zadosťučinenia je zavŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

8. Hypotéza právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností, ustanovených Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitnými predpismi, a spôsobilosť porušenia práv alebo povinností privodiť spotrebiteľovi ujmu.

9. Účelom poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný a diskriminovaný.

10. Odvolací súd, v nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky uvádza, že spotrebiteľ nie je povinný preukazovať ujmu, ktorá mu vznikla, pretože Zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie len v prípade vzniku ujmy, ale už aj vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práva spotrebiteľa vzniknúť mohla. Samotné vyvolanie stavu žalovaným, na základe ktorého by žalobcovi ako spotrebiteľovi ujma mohla vzniknúť, je jedným z predpokladov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Spotrebiteľ nie je povinný odôvodňovať vzniknutú ujmu a stav právnej neistoty, prípadne uvádzať iné skutočnosti, týkajúce sa nároku na primerané finančné zadosťučinenie bezprostredne v konaní, v ktorom bolo vyslovené porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie nie je závislý od okamihu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy. Pri posudzovaní predmetného nároku je potrebné podrobiť prieskumu a vyhodnotiť, či v danom zmluvnom vzťahu existovala už len hrozba vzniku ujmy. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ani vtedy pokiaľ je zastúpený advokátom (Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) zo 4. júna 2015 vo veci C-497/13, Froukje Faber proti Autobedrijf Hazet Ochten BV a Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) zo 30. mája 2013 vo veci C-397/11, Erika Jörös proti Aegon Magyarország Hitel Zrt.

11. Z obsahu spisu má odvolací súd za nepochybné, že žalobca ako spotrebiteľ v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12Csp/203/2017 si úspešne uplatnil právo na určenie, že úver je pre porušenie ust. zákona č. 129/2010 Z.z. bezúročný a bez poplatkov, a tiež na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve dojednanej v rozpore s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď súd jeho žalobe vo vzťahu k týmto nárokom v celom rozsahu vyhovel. Tým bolo právoplatne vymedzené jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ako spotrebiteľa v uvedenom súdnom konaní.

12. Aj s prihliadnutím na postoj žalovaného v konaní, ktorý spochybňoval dôvodnosť žaloby o určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, bol žalobca dlhodobo nedôvodne vystavený psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty až do doby právoplatného skončenia konania vo veci samej. Žalobkyňa sa podaním žaloby úspešne domohla svojich práv voči žalovanému, čím je splnený predpoklad pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Navyše aktivitou žalobkyne boli naplnené ciele článku 6 a článku 7 Smernice Rady 93/13/EHS a určené neprijateľné zmluvné podmienky.

13. K odvolacej námietke žalovaného čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia odvolací súd uvádza, že ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu, ktorý v predmetnej veci svoje myšlienkové pochody odôvodnil aj čo sa týka uvedeného, pričom súd druhej inštancie nemôže bezdôvodne vstúpiť do jeho úvahy i keď by bolo namieste priznať vyššiu sumu primeraného finančného zadosťučinenia avšak pre spomínaný princíp zákazu reformatio in peius odvolací súd odobril aj túto priznanú výšku nároku žalobkyne.

14. Odvolací súd sa stotožnil s výškou priznaného primeraného zadosťučinenia 50 eur, a to s ohľadom na aktívnu obranu žalobcu v pôvodnom konaní, dĺžku trvania súdneho konania 2 roky, počas ktorých bola vystavená psychickému vypätiu z výsledku súdneho konania, ako aj s ohľadom na nekalé praktiky žalovaného. Odvolací súd je toho názoru, že žalovaný zneužil svoje postavenie dodávateľa, nevedomosť a neskúsenosť žalobcu v oblasti uzatvárania spotrebiteľských zmlúv a jeho finančnú tieseň.

15. Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj inými odvolacími námietkami.

16. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

17. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalobkyňa, preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalovanému v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).